

ŞÄHER HÄKIMLERINIŇ BILELEŞIGI

Ýerli durnukly ösüşiň
tarapdary

www.soglasheniemerov.eu

Türkmenistan

Ýurt barada maglumatlar

Paýtagty: Aşgabat

Ilaty: 5 526 000

Dili: Türkmen dili

Jemi içerki önüm (GDP) (satyn alma güýjüne görä) jemi/jan başyna: \$41.023 mlrd./\$7,423

Jemi içerki önüm (GDP) (resmi) jemi/jan başyna: elýeterli däl /\$4,436

Pul birligi: Türkmen manady (TMT)

Çeşme: IMF (çaklama, 2011)

Türkmenistanyň energiýa strategiýasy

Energiýa pudagynda syýasatyň esasy tagallalary parnik gazlarynyň (GHG) çykarylmagyny azaltmaga gönükdirilendir. Energiýa we elektrik sarp ediş pudagynda şu syýasy çäreleriň ileri tutuljakdygy kesgitlendi (çeşme: EBRD 2009) 1. Yangyýy ýakýan ulgamlaryny döwrebaplaşdyrmak arkaly elektrik energiýasyny öndürýän beketlerde yangyýyň ulanylyşynyň öndürjiligin ýokarlandyrmak; 2. Energiýanyň umumy balansynda tebigy gazyň paýyny köpeltmek; 3. Energiýa balansynda täzeläp bolýan, gazylyp alynmaýan yangyçlaryň paýyny ýokarlandyrmak. Elektrik energiýasyny we ýylylyk energiýasyny sarp ediş pudagynda şu syýasy çäreleriň ileri tutuljakdygy kesgitlendi: 1. Şäher häkimliginiň berýän hyzmatlarynda we senagatda energiýa tygşylylygyny ýokarlandyrmak, ýyladyş ulgamlaryny döwrebaplaşdyrmak; 2. Yaşayyş jaýlarynda we senagatda energiýany tygşytlamak boýunça çäreleri durmuşa geçirmek. Häzirki wagtda Energiýany tygşytlamak barada Türkmenistanyň kanunynyň üstünde işlenýär. Bu kanun energiýa önümçiliginde we energiýany sarp edýän pudaklarda energiýany tygşytlamagyň ähli ugurlaryny öz içine alýar. Kanunda energiýany tygşytlamak ýörelgelerini tutuş ýurt derjeesinde dolandyrmagyň çarçuwasy kesgitlenýär. Energiýa önümçiligi we sarp ediş pudagynda parnik gazlaryny azaltmak boýunça ileri tutulýan çäreleriň biri, Energiýany tygşytlamak barada kanununy durmuşa geçirmäge mümkinçilik döretmekden ybaratdyr.

Bileleşige gol çekenler: 0

Türkmenistanyň çäginde henize çenli bileleşige gol çeken ýok

Goldanýan tehnologiýalar:

Energiýa tygşylylygy: merkezi ýyladyş; merkezi däl ýyladyşy abatlamak; termostatiki klapanlary dakmak; gaplary we penjireleri izolýasiýa etmek; ýyladyş merkezleriniň durkuny täzelemek; köçelerdäki ýşyklandyryşa gözegçilik; daşky diwarlary izolýasiýa etmek; energiýa ölçeyjileri dakmak; elektrik bilen işleýän boýlerler; gyzgyn suw we merkezi ýyladyş boýlerleri; binalaryň içindäki turbalary täzelemek; senagat desgalaryny we energiýa desgalaryny döwrebaplaşdyrmak. Täzeläp bolýan energiýa: tebigy gazy paýlamak; bio yangyçlar; bio gaz-/organiki zir-zibillerden çykýan gaz; geotermal; suwdan alynýan elektrik; gün energiýasy; gaty biologiki massa; ýel energiýasy. Gatnaw: şäherde köpçülikleýin gatnaw; durnukly gatnaw. Tämiz önümçilik: hapa suwlary ýygnamak we amal etmek; gaty zir-zibilleri dolandyrmak; gaty zir-zibilleri ýygnamak we amal etmek; hapa suwy arassalamak; yangyýy çalyşmak; zir-zibilden energiýa öndürmek.

Türkmenistanda maliýeleşdirmе goldawy berip biljek maliýe guramalary

1. Ýewropanyň Abadanlaşdyryş we ösüş banky (EBRD)
2. Ýewropanyň Maýa goýum banky (EIB)
3. Global daşky gurşaw guramasy (GEF) (EBRD, UNDP, UNEP, UNIDO, IБРD goşmak bilen)
4. Aziýanyň Ösüş banky (ADB)
5. Dünýä banky - IFC Ýerli maliýe
6. ABŞ Halkara ösüş gullugy (USAID)
7. Dünýä banky
8. Peýdaly baglanyşyklar we milli gaznalar

1. Ýewropanyň Abadanlaşdyryş we ösüş banky (EBRD)

Maliýeleşdirijiniň düşündirilişi

EBRD Merkezi Ýewropadan Orta Aziýa çenli 29 ýurtda taslamalara goldaw berýän halkara maliýe guramasydyr we şu sebitde iň iri maýa goýujydyr. EBRD tarapyndan berilýän gönüden-göni maliýeleşdirmegiň esasy görnüşleri karzlar, gymmatly kagyzzarlar we kepilliklerdir. Gündogar goňsulardaky EBRD amallary Ýewropanyň Maýa goýum banky (EIB) we Ýewropa Topary bilen ýakyn hyzmatdaşlyk esasynda alnyp barylýar.

Goldaw alyp bilýän pudaklar

Oba hojalygy, energiýa tygşytlylygy, şäher häkimligi we daşky gurşaw infrastrukturasy, tebigy çeşmeler, kuwwat we energiýa. Eýeçiligiň görnüşine garamazdan, döwlet edaralary hem, hususy eýeçilikdäki taraplar hem goldaw alyp bilýärler.

Goldanýan tehnologiýalar

Agyz suwy üpjünçiligi, hapa suwlary ýygnamak we amal etmek, gaty zir-zibilleri dolandyrmak, merkezi ýyladyş, tebigy gazy paýlamak, şäherde köpçülikleýin gatnaw, bio ýangyçlar, bio gaz we zir-zibillerden çykýan gaz, geotermal, suwdan alynýan elektrik, gün energiýasy, gaty görnüşli biologiki massa, zir-zibilden energiýa öndürmek, ýel energiýasy, merkezi ýyladyş

Maliýeleşdirmek barada maglumatlar

Iň az karz mukdary	5 million € (Ýewro), käbir ýagdaýlarda has az bolmagy hem mümkin
Iň ýokary karz mukdary	250 million € (Ýewro)
Iň ýokary paýlaşyk göterimi	35% hususy eýeçilikdäki taraplar üçin, jemi maýanyň 70%-i döwlet eýeçiligindäki pudak taslamalary üçin
Tölemeli göterim	EURIBOR ýaly bazarda ýörgünli göterim. Ýurda degişli we taslama görä bolup biljek töwegelçiligi göz önünde tutup, esasy göterimiň üstünde belli bir göterim goşulmagy mümkin.
Karz möhleti	15 ýyla çenli
Karzy yzyna tölemek	Ýylda iki gezek deň mukdarda tölegler arkaly.

EBRD, taslamany amala aşyran taraplaryň adatça ätiýaçlandyryp bolýan töwegelçiliklere garşy ätiýaçlandyryş almagyny hökmany hasaplaýar. Bank, syýasy töwegelçilige ýa-da ýerli pul birliginiň başga pul birliklerine öwürüp bolmaýanlygy boýunça ätiýaçlandyryş talap edenok. EBRD köplenç maliýe goldawy berýän kompaniýalaryndan karzyň garşylygynda taslama emläkleri bilen kepillendirmegi talap edýär (mysal üçin, gozgalmaýan ýa-da gozgalmaýan emläkde ipoteka).

Ýüz tutmak üçin zerur maglumat

Taslamanyň goldaw almaga degişlidigine baha bermek üçin EBRD şu maglumatlary soraýar: 1. taslamanyň gysgaça düşündirilişi, bankyň maliýe goldawynyň nähili ulanyljakdygynyň jikme-jik görkezilmegi; 2. hemaýatkäriň gysgaça düşündirilişi; 3. önüm barada jikme-jik maglumatlar; 4. bazaryň gözden geçirilişi; 5. çykdaýlaryň jikme-jik görkezilmegi; 6. goşmaça çeşmeleriň kesgittenmegi; 7. taslamanyň çak edilýän maliýe öndürjiligine umumy baha beriş; 8. haýsydyr bir daşky gurşaw meselesi bar bolsa, şol meseleleriň gysgaça mazmuny; 9. zerur hökümet ygtyýarnamalarynyň ýa-da rugsatlarynyň jikme-jiklikleri, elýeterli ýeňillikler we import/eksport çäklendirmeleri.

Has giňişleýin düşündiriş üçin şu salga girip görüň: <http://www.ebrd.com/pages/workingwithus/projects/apply.shtml>

Mysal görkezilýän taslama

Henize çenli EBRD tarapyndan Türkmenistanda amala aşyrylan taslama ýok

Ýüz tutmak

EBRD maliýeleşdirmegini almak bilen gyzyklanýan bolsaňyz, <http://www.ebrd.com/pages/workingwithus/projects/apply/form.shtml> salgysyndaky onlaýn maglumatnamany dolduryň.

Habarlaşmak üçin

Habarlaşmak üçin işgär: Terri Makkallion (Energiýa tygşytlylygy we howanyň üýtgemegi bölüminiň başlygy)

Tel: +44 20 7338 7478

Faks: +44 20 7338 6942

Web sahypasy: www.ebrd.com

2. Ýewropanyň Maýa goýum banky (EIB)

Maliýeleşdirijiniň düşündirilişi

Ýewropanyň Maýa goýum banky (EIB) Ýewropa Bileleşiginiň maliýe guramasydyr. Onuň paýnamalaryny Ýewropa Bileleşigine agza 27 ýurt öz ellerinde saklaýar. Gündogar goňsularda EIB amalary Ýewropanyň Abadanlaşdyryş we ösüş banky (EBRD) hem-de Ýewropa Topary bilen ýakyn hyzmatdaşlyk esasynda alnyp barylýar.

Goldaw alyp bilýän pudaklar

Köp pudaklar maliýeleşdirmäge degişlidir. Döwlet eýeçiligindäki taraplaryňam, hususy eýeçilikdäki taraplaryňam taslamalary goldaw alyp bilýär.

Tehnologiýalar

Energiýa tygşytlylygy (mysal üçin, merkezi ýyladyş, energiýa desgalarynyň durkuny täzelemek); täzeläp bolýan energiýa (mysal üçin, gün energiýasy, ýel energiýasy, bio massa), agyz suwy üpjünçiligi, hapa suwy ýgnamak we amal etmek, gaty zir-zibilleri ýgnamak we amal etmek, senagat tarapyndan hapalanmagy azaldýan desgalar, şäherde köpçülikleýin gatnaw.

Maliýeleşdirmek barada maglumatlar

Iň az karz mukdary	Kesgitlenmedik
Iň ýokary karz mukdary	Kesgitlenmedik
Iň ýokary paýlaşyk göterimi	Taslama çykdajylarynyň 50%-ine çenli
Tölemeli göterim	EIB üýtgeýän karz göterimleri köplenç LIBOR-dan has pes göterimde elýeterli bolup, her gezek karz alnandan soň karzyň doly möhleti boýunça üýtgeşsiz galýar.
Karz möhleti	25 ýyla çenli, taslamanyň görnüşine baglylykda
Karzy yzyna tölemek	Ýarym ýylda ýa-da ýylda bir gezek yzyna töleg esasynda

EIB maliýe araçylarynyň (banklaryň) üsti bilen gönüden-göni karzlary ýa-da global karzlary berýär. Bank, karz almak üçin ýüz tutan tarapyň özüniň amala aşyran hasapalaryny gözden geçirer we taslamanyň şular ýaly belli ugurlary barada deslapky baha berer: 1. tehniki; 2. Daşky gurşaw bilen baglanyşykly; 3. Ykdysady; 4. Maliýe; 5. Hukuk.

Mysal görkezilýän taslama

Henize çenli EIB tarapyndan Türkmenistanda bu ugurda amala aşyrylan taslama ýok.

Ýüz tutmak üçin şertler

Taslamany amala aşyryjak tarap, düýpli maýa goýumunyň jikme-jik düşündirilişini mümkin bolup biljek maliýe ylalaşyklary bilen bilelikde bankyň Amallar müdirliğine tabşyrsalar bolany.

Has giňişleýin maglumat üçin şu salga girip görüň: http://www.eib.org/attachments/application_documents_en.pdf

Ýüz tutmak

25 million ýewrodan has uly taslamalara karz almak üçin göni EIB-e ýüz tutup bolar. Taslamalaryň köp görnüşli we dürli ululykda bolup biljekdigi sebäpli, zerur resminamalaryň kesgitli bir sanawy ýok. EIB-e tabşyryljak resminamalaryň ýerleşşi we mazmuny taslamany amala aşyryjynyň jogapkärçiliginde bolup durýar. Ýüz tutmak barada has jikme-jik maglumat üçin hyzmat merkezine ýüz tutuň (habarlaşmak üçin maglumatlara serediň)

Habarlaşmak üçin

EIB maglumat merkezi

Tel: (+352) 437922000

Faks: (+352) 437962000

E-poçta: info@eib.org

Web sahypasy: www.eib.org

3. Global daşky gurşaw guramasy (GEF)

Maliýeleşdirijiniň düşündirilişi

Global daşky gurşaw guramasy (GEF) ählumumy daşky gurşaw meselelerini çözmek üçin halkara guramalar we hususy eýeçilikdäki pudak bilen hyzmatdaşlyk içinde 182 agza ýurdy özünde jemleýär. Häzirki wagtda GEF ählumumy daşky gurşawy gowulandyrmak boýunça taslamalaryň iň uly maliýeleşdirijisi bolup durýar. GEF hyzmatdaşlygy EBRD, UNDP, UNEP, UNIDO, ADB we Dünýä bankyny hem hasaba almak bilen 10 guramadan ybaratdyr.

Goldaw almaga degişli taslama görnüşleri

Taslama pikirleri hökümetler, jemgyýetler, hususy eýeçilikdäki pudak ýa-da beýleki jemgyýetçilik guramalary tarapyndan orta atylyp bilner. Şu işjeňlik görnüşleri maliýeleşdirmäge degişli bolup durýar: Biologiki köp dürliçilik, Howanyň üýtgemegi (täsirini azaltmak we uýgunlaşmak), Himiki serişdeler, Halkara suw meýdanlary, Topragyň zaýalanmagy, Durnukly tokaý dolandyryşy.

Goldaw almaga degişli tehnologiýalar

Täzeläp bolýan energiýa meýdanlarynda parnik gazlarynyň çykyşyny azaldýan ýa-da önüni alýan tehnologiýalar; energiýa tygşytlylygy; durnukly gatnaw; ýer serişdeleriniň ulanylyşyny dolandyrmak; ýer serişdeleriniň ulanylyşyny üýtgetmek, tokaýlar.

Maliýeleşdirmek barada maglumatlar

GEF dürli görnüşli taslamalara birnäçe müň dollardan birnäçe million dollara çenli goldaw berýär.

Iň az karz mukdary	Kesgitlenen iň az mukdar ýok
Iň ýokary karz mukdary	Kesgitlenen iň ýokary mukdar ýok, GEF tarapyndan häzire çenli Türkmenistanda howanyň üýtgemegi taslamasyna berlen iň uly mukdar 2.6 million amerikan dollaryndan ybaratdyr. Türkmenistanda häzirki wagta çenli beýleki taraplar bilen bilelikde iň uly maliýeleşdirmе mukdary 15.5 million amerikan dollarydyr
Iň ýokary paýlaşyk göterimi	Kesgitlenmedik
Tölemeli göterim	Kesgitlenmedik
Karz möhleti	Kesgitlenmedik

Ýüz tutmak

Taslamanyň hasaba alynmagy üçin taslama şu şertlere laýyk bolmaly: 1. GEF tarapyndan üns berilýän ugurlaryň birine ýa-da birnäçesine degişli bolmaly, ähliumumy gurşawy gowulandyrmaga gönükdirilen bolmaly; 2. GEF amaly strategiýasy bilen kybapdaş bolmaly; 3. ähliumumy gurşawa peýdaly bolmak üçin çäreleriň ylalaşylan çykdajylaryny ýapmak üçin GEF maliýeleşdirmegi soralyan bolmaly; 4. taslamanyň işläp düzülmeğinde we durmuşa geçirilmeginde halk köpçüligini dahylly edýän bolmaly; 5. durmuşa geçiriljek ýurdunda (ýurtlarynda) hökümet(ler) tarapyndan tassyklanan bolmaly. Maliýeleşdirmе barada has jikme-jik maglumat üçin Türkmen Focal Point-e ýüz tutuň (habarlaşmak üçin maglumatlara serediň).

Mysal görkezilýän taslama

GEF 2009-njy ýylda Türkmenistanda ýaşayyş jaý pudagynda energiýa dolandyryşyny kämilleşdirmek we energiýanyň sarp edilişini azaltmak arkaly parnik gazlarynyň çykyşyny azaltmak boýunça bir taslama býleki taraplar bilen bilelikde maliýe goldawy berdi.

Ýüz tutmak

Taslama teklibini taýýarlamazdan ozal, ýüz tutýan tarap ýurtdaky amaly Focal Point-e ýüz tutmaly (habarlaşmak üçin maglumatlara serediň) we teklibiň ýokardaky şertlere gabat gelýändigine göz ýetirmeli. Eger taslama maliýe goldawy almaga degişli bolsa, teklibi berýän tarap Taslama kesgitleýiş maglumatnamasyny (PIF) GEF gullugy bilen ýakyn hyzmatdaşlyk içinde we içerki taslama tapyrlaryna eýerip döretmeli. GEF-e maliýeleşdirmе we çeşmeleriň ulanylyşy üçin tabşyrykjak PIF teklipleriniň ileri tutulmagy ýurt derejesinde - GEF Operational Focal Point tarapyndan alnyp barylýar. Taslamalara, tabşyrylan nobatyna görä amal ediler.

PIF-i şu salgyda tapyp bilersiňiz: <http://www.thegef.org/gef/guidelines>

Türkmenistanda GEF Country Focal Point

Habarlaşmal üçin: Jenap Jumamyrat Saparmyradow

Tel: + 993 12 352577

Faks: + 993 12 393184

E-poçta: saparmuradov@mail.ru

Web sahypasy: www.thegef.org

4. Aziýanyň Ösüş banky (ADB)

Maliýeleşdirijiniň düşündirilişi

Aziýanyň Ösüş banky (ADB) garyplygy azaltmak maksady bilen Aziýa we Ýuwaş okeany sebtinde ösüşi maliýeleşdirýär. ADB-niň howanyň üýtgemegini hem hasaba almak bilen birnäçe iş alyp barýan ugry bar.

Goldaw alyp bilýän pudaklar

Arassa, tygşytly we howanyň üýtgemegine çydamly energiýa ulgamlary üçin infrastruktura maýa goýumlary, tygşytly we durnukly gatnaw görnüşleri, ygtybarly we elýeterli agyz suwy we arassaçylyk, howanyň üýtgemegine çydamly we ýaşap boljak şäherler. Bank hökümede degişli edaralary we şäher häkimligi edaralaryny goldaýar.

Goldaw almaga degişli tehnologiýalar

Kesgittenmedik

Maliýeleşdirmek barada maglumatlar

Iň az karz mukdary	Kesgitlenmedik
Iň ýokary karz mukdary	Kesgitlenmedik, 100 milliondan ýokary
Iň ýokary paýlaşyk görterimi	25%
Tölemeli görterim	Bazardaky ýörgünli görterim esasynda
Karz möhleti	Kesgitlenmedik

Bank, karz we maliýeleşdirmegiň görnüşini üçin degişli kepillikleri talap eder.

Ýüz tutmak üçin zerur maglumatlar

ADB goldawyna ýüz tutmak üçin kesgitli bir forma ýok. Şeýle-de bolsa, ADB taslama baha bermek üçin şular ýaly käbir esasy maglumatlary talap edýär: 1. Amaly gysgaça mazmun; 2. Taslamanyň düşündirilişi; 3. Zerur bolsa, tanymal geňeşçi ýa-da konsultasiýa firmasy tarapyndan taýýarlanan, taslamanyň tehniki, maliýe, ykdysady, daşky gurşaw we jemgyýetçilik nukdaýnazarlaryndan mümkinçiliklerini kesgitleýän iş; 4. Hemaýatkär(ler)niň gysgaça maglumaty; 5. Taslamanyň eýeçilik gurluşy; 6. Taslamany durmuşa geçirmek ylalaşyklary; 7. Taslama amallary; 8. Bazar; 9. Daşky gurşaw we jemgyýetçilik taraplary; 10. Çaklanýan çykdajylar; 11. Maliýeleşdirmegiň meýilnamasy; 12. Maliýe modeli; 13. Töwekgelçiligiň seljerişi; 14. Rugsatlar we ygtyýarnamalar. Has giňişleýin maglumat üçin şu baglanyşykdan ADB web sahypasyna girip görüň: <http://beta.adb.org/site/private-sector-financing/applying-assistance>

Mysal görkezilýän taslama

Henize çenli ADB tarapyndan Türkmenistanda bu ugurda amala aşyrylan taslama ýok.

Ýüz tutmak

Has giňişleýin maglumat üçin göni ADB ýüz tutuň.

Habarlaşmak üçin

Türkmenistandaky rezident gullugy

Tel: +993 12 454986

Faks: +993 12 454986

Web sahypasy: www.adb.org

5. Dünýä banky - IFC ýerli maliýe

Maliýeleşdirijiniň düşündirilişi

Ýerli maliýe guramasy Dünýä banky bilen International Finance Corporation (IFC) guramasynyň bilelikdäki tagallasydyr. Ol döwletlere, welaýatlara, şäher häkimliklerine we olaryň kärhanalaryna döwlet kepilligi bolmazdan maliýe goldawyny we düýpli maýa bazarlaryna girmäge mümkinçilik berýär.

Goldaw alyp bilýän pudaklar

Energiýa tygşylylygy, tebigy gazy paýlamak, merkezi ýyladyş, suwy we hapa suwy dolandyrmak, gatnaw, gaty zir-zibil, beýleki esasy döwlet hyzmatlary. Şäher häkimlikleri, welaýat, sebit ýa-da etrap häkimlikleri maliýe goldawy alyp bilerler.

Goldaw almaga degişli tehnologiýalar

Kesgitlenmedik

Maliýeleşdirmek barada maglumatlar

Iň az karz mukdary	Kesgitlenmedik
Iň ýokary karz mukdary	Kesgitlenmedik
Iň ýokary paýlaşyk göterimi	Kesgitlenmedik
Tölemeli göterim	Kesgitlenmedik
Karz möhleti	Kesgitlenmedik

Ýerli maliýe bölümi öz baha beriş modeline görä töwekgelçiliklere baha berýär. Şol baha beriş şertleriniň arasynda şular bar: 1. maliýe (döwlet kepilligi bolmazdan karzy tölemek üçin nagt pul akýşyny çaklamak, karz ukyplylygy); 2. jemgyýetçilik we ykdysady (güýçli ykdysady esas) 3; guramaçylyk (amaly täsirlilik); 4. kanunçylyk (bazaryň ösüş derejesi, merkezi dolandyryşyň derejesi); 5. ösüş täsiri: (maýa goýumynyň ähmiýeti, güýçli ykdysady we garyplygy azaltmak peýdalary)

Ýüz tutmak üçin zerur maglumatlar

Maliýeleşdirme haýyşy bilen ýüz tutanyňyzda, taslama barada şu esasy maglumatlary görkezmegi ýatdan çykarmaň: 1. degişli guramanyň ady we ýeri; 2. guramanyň döwlet kepilligi bolmazdan söwda şertlerinde karz almaga ygtyýarynyň bardygynyň tassyklanmagy; 3. pul serişdeleriniň/maýa goýumynyň nähili ulanyljakdygy barada düşündiriş; 4. maýa goýumlarynyň jemi bahasy; 5. soralyan maliýe mukdary; 6. taslamanyň başlamagynyň we tamamlanmagynyň çaklanýan möhletleri; 7. öňden taslama dahylly maliýe guramalary ýa-da gurluşyk firmalary ýaly taraplar bar bolsa, olaryň atlary

Ýüz tutmak

Ýerli bir taslamany maliýeleşdirmek bilen gyzyklanýan bolsaňyz, haýyşnamaňyzy e-poçta ýa-da faks arkaly iberip bilersiňiz. E-poçtaňyzyň mowzuk setirine ýa-da faksyň iň ýokarsyna "Maliýeleşdirme haýyşy" sözlerini goşmagy, şeýle hem, haýyşnamanyň içinde habarlaşmak üçin maglumatlaryňyzy görkezmegi ýatdan çykarmaň.

Habarlaşmak üçin

Faks: (202) 974-4310

E-poçta: subnationalfinance@ifc.org

Web sahypasy: <http://www.ifc.org/subnationalfinance>

6. ABŞ Halkara ösüş gullugy (USAID)

Maliýeleşdirijiniň düşündirilişi

ABŞ Halkara ösüş gullugy (USAID), Amerikanyň Birlleşen Ştatlarynyň daşary syýasatynyň öňde goýan maksatlaryny goldamak üçin tutuş dünýäde ykdysady, ösüş we gumanitar kömegi berýän garaşsyz guramadyr.

Goldaw almaga degişli pudaklar

Şäher häkimlikleri we girdeji gazanmak maksady bolmadyk guramalar

Goldaw almaga degişli tehnologiýalar

Şu ugurlardaky tehnologiýalar: energiýa tygşylylygy, kömürturşy gazyny azaltmak, şäher häkimligi tarapyndan ýyladyş

Maliýeleşdirmek barada maglumatlar

USAID indi USAID web sahypasynda şertnama mümkinçilikleri üçin habarnamalary goýmaýar. Munuň ýerine, bu habarnamalar www.grants.gov salgysynda görkeziler. Grants.gov web sahypasyna girip görüň we e-poçta habarnamalaryny almak üçin ýazylyň.

Mysal görkezilýän taslama

Henize çenli USAID tarapyndan Türkmenistanda bu ugurda amala aşyrylan taslama ýok.

Ýüz tutmak

USAID tarapyndan maliýeleşdirilmäge ýüz tutmak üçin elýeterli bildirişleri gözden geçiriň. Bu bildirişleri www.grants.gov salgysyndan tapyp bilersiňiz/

Habarlaşmak üçin maglumatlar USAID/Türkmenistan

Endrýu Segars, guramanyň ýurtdaky merkeziniň müdiri

Tel: 993-12-456-130

Türkmenistan web sahypasy: <http://centralasia.usaid.gov/turkmenistan>

Global web sahypasy: www.usaid.gov

USAID goldaw bildirişlerini on www.grants.gov salgysyndan tapyp bilersiňiz.

7. Dünýä banky

Maliýeleşdirijiniň düşündirilişi

Dünýä banky tutuş dünýäde ösüp barýan ýurtlara berilýän maliýe we tehniki goldawyň iňňän möhüm bölegidir. Bank, 187 ýurduň eýeçiligindäki iki ösüş guramasynyň ybaratdyr: Halkara Abadanlaşdyryş we ösüş banky (IBRD) we Halkara ösüş birleşigi (IDA). IBRD ortaça girdejili we karza ukyply garyp ýurtlarda garyplygy azaltmagy maksat edinýär, IDA bolsa dünýäniň iň garyp ýurtlaryna goldaw berýär.

Goldaw almaga degişli pudaklar

Ähli pudaklar diýen ýaly goldaw alyp bilýärler

Maliýeleşdirmek barada maglumatlar

Halkara Abadanlaşdyryş we ösüş banky (IBRD) we Halkara ösüş birleşigi (IDA) maýa goýum taslamalary üçin ortaça ýyllyk karz borçnamalaryny üpjün edýärler. Bu serişdeleri alan ýurtlar ony harytlary we enjamlary satyn almak, gurluşyk işlerini amala aşyrmak we bu taslamalary durmuşa geçirmek üçin zerur geňiş hyzmatlaryny almak maksatly ulanýarlar. Her taslama birnäçe aýry şertnamany öz içine alyp biler we tutuş dünýädeki üpjün edijiler, potratçylar, geňeşçiler üçin işewürlük mümkinçiliklerini hödürlep biler. Dünýä banky tarapyndan maliýeleşdirilen taslamalarda işewürlük mümkinçilikleri gözlenende, serişdäni alyan ýurtdaky ýerine ýetiriji guramanyň satyn almakdan jogapkär bolup durýandygyna düşünmek möhüm ähmiýete eýedir. Ähli şertnamalar karz alyjy (köplenç taslamany durmuşa geçirýän gulluk bolan hökümet edarasy) bilen üpjün edijiniň, potratçynyň ýa-da konsultantyň arasyndadyr. Bankyň borjy, karz alyjynyň işiniň dogry ýerine ýetirilmegini üpjün etmek, ylalaşylan satyn almak şertleriniň ýerine ýetirilendigini anyklamak, tutuş amalyň täsirli, adalatly, aç-açan we bitarap görnüşde amala aşyrylmagyny üpjün etmekden ybaratdyr.

Mysal görkezilýän taslama

Dünýä banky tarapyndan soňky on ýylyň içinde Türkmenistanda bu ugurda amala aşyrylan taslama ýok.

Ýüz tutmak

Has giňişleýin maglumat üçin ýerli ofise ýüz tutuň

Habarlaşmak üçin

Dünýä bankynyň Aşgabatdaky ofisi

Tel: +993 12 262099

Faks: +993 12 491633

E-poçta: sdjepbarov@worldbank.org

Web sahypasy: www.worldbank.org

8. Peýdaly baglanyşyklar we milli gaznalar

1. INOGATE

INOGATE Meýilnamasy Ýewropa Bileleşigi bilen Türkmenistany hem öz içine alýan Hyzmatdaş ýurtlaryň arasynda energiýa boýunça hyzmatdaşlyk meýilnamasydyr. Bu ýurtlar şu dört esasy maksada ýetmek ugrundan bilelikde işlemek barada ylalaşypdyrlar: 1. Değişli ýurtlaryň şertlerini göz önünde tutmak bilen energiýa bazarlaryny ÝB içerki energiýa bazarynyň ýörelgelerine laýyklykda ýakynlaşdyrmak; 2. Energiýa eksporty/impory, üpjün etmegi diwersifikasiýalaşdyrmak, energiýanyň üstaşyr geçirilmegi we energiýa bolan isleg meselelerini çözmek arkaly energiýa howpsuzlygyny ýokarlandyrmak; 3. Energiýa tygşytllygyny, täzeläp bolýan energiýany we energiýa islegini dolandyrmagy hasaba almak bilen durnukly energiýa ösüşini goldamak; 4. Ähliumumy we sebit taýdan gyzyklanma döredýän energiýa taslamalaryna maýa goýumyny çekmek.

Web sahypasy: www.inogate.org

2. REEEP

Täzeläp bolýan energiýa we energiýa tygşytllygy hyzmatdaşlygy (REEEP) täzeläp bolýan energiýa we energiýa tygşytllygy bazaryny tizlendirmäge gönükdirilen, ösüp baryan bazarlara we ýurtlara ünsüni jemleýän girdeji gazanmak maksady bolmadyk guramadyr.

Web sahypasy: <http://www.reeep.org/>

3. Milli gaznalar

Gündogar hyzmatdaşlygyň ýurtlarynyň we Orta Aziýa ýurtlarynyň köpüsi zygyderli goldaw gurluşlaryny we gaznalaryny döretmäge dowam edýärler. Durnukly energiýa hereket meýilnamalary (SEAP) heniz ýerli howa syýasatyny ösdürmegiň bir guraly hökmünde giňden tanalanok, şol sebäpli hem bu iş üçin elýeterli kesgitli we üznüksiz köp ýyllyk döwlet meýilnamalary ýok. Muňa garamazdan, Energiýany tygşytlamak meýilnamalarynda elýeterli goldaw usullary çalt ösýär we SEAP-y goldamak üçin ulanyljak bölekleri öz içine alyp biler. Emma elýeterliligi we serişdeleri almak üçin şertler her ýyl üýtgäp biler. Häzirki wagtda Bileleşige gol çekip, milli gaznalardan maliýe goldawy almak isleýänleriň değişli gurluşyk ministrliklerine, sebitleýin ösüş, energiýa we daşky gurşaw edaralaryna ýüz tutmagy maslahat berilýär, bu edaralarda, şeýle hem, welaýat häkimliklerinde we ekologiýa gaznalarynda zerur serişdeler elýeterli bolup biler.

Bu resminamanyň mazmunyndan ýeke-täk jogapkär, Şäher häkimleriniň bileleşiginiň gündogar dolandyryş merkezi bolup durýar. Ol Ýewropa Bileleşiginiň pikirini görkezmän biler. Ýewropa Topary şu ýerdäki maglumatlaryň ulanylyşyndan ýüze çykyp biljek netijeler üçin ýa-da tekstiň taýýarlanmagynda seresaply bolnandygyna garamazdan, onda galan bolmagy mümkin ýalňyşlyklar üçin jogapkärçilik kabul etmeýär. Şäher häkimleriniň bileleşiginiň gündogar dolandyryş merkezi Ýewropa Toparynyň DG DEVCO guramasynyň maliýe goldawy bilen döredildi. Oňa «Energy Cities» bileleşigi ýolbaşçylyk edýär we «Ukrainanyň energiýa tygşytlajy şäherleri» bileleşigi Climate Alliance, NL Gullugy we Orta Aziýa Sebit gurşaw merkezi gatnaşýarlar.